

Brusel 14. října 2019
(OR. en)

12836/19

COHOM 112
DEVGEN 190
FREMP 141
CFSP/PESC 754
ACP 114
COEST 222
COLAC 67
COASI 137
COAFR 200
MAMA 155
MOG 87

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	14. října 2019
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	12699/19
Předmět:	Závěry Rady o demokracii

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o demokracii, které Rada přijala na svém 3720. zasedání konaném dne 14. října 2019.

Závěry Rady o demokracii

1. Dnes žijeme ve světě, v němž je demokracie ohrožována a zpochybňována. I když v mnoha zemích demokracie stojí na pevných základech, v jiných existuje rostoucí tendence směrem k autoritářství. Problémy se objevují na mnoha úrovních a musíme je naléhavě a komplexně řešit. Čím je systém vlády demokratičtější, tím inkluzivnější a spravedlivější bude společnost. Od přijetí závěrů Rady o podpoře demokracie v rámci vnějších vztahů EU uplynulo deset let. Proto nastal čas na obnovení závazku EU.
2. Jedním z cílů vnější činnosti Evropské unie je prosazovat demokracii, právní stát, univerzálnost a nedělitelnost lidských práv a základních svobod, jak je stanoveno v článku 21 Smlouvy. Kromě toho Všeobecná deklarace lidských práv v článku 21 uvádí, že „základem vládní moci budiž vůle lidu; [...] vyjádřena správně prováděnými volbami, které se mají konat v pravidelných obdobích“.
3. Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy. Tyto hodnoty spolu vzájemně souvisejí a vzájemně se posilují. Je i nadále velmi důležité zajistit soudržnost vnitřních a vnějších politik EU. Jak se uvádí v globální strategii EU, je podpora demokracie, lidských práv a právního státu navenek rovněž ve strategickém zájmu Unie, což přispívá ke společné zahraniční a bezpečnostní politice EU, mimo jiné prostřednictvím:
 - posilování účinného, transparentního a odpovědného mnohostranného systému založeného na pravidlech, který se EU a její podobně smýšlející partneři snaží podporovat,
 - umožnění a urychlení provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, zejména cíle 16 týkajícího se odpovědných institucí a inkluzivního a participativního rozhodování a cíle 10 týkajícího se snižování nerovností,

- vytváření podmínek příznivých pro udržitelný mír a bezpečnost a předcházení násilným konfliktům prostřednictvím účasti a odpovědnosti, schopnost reagovat na křivdy a politickou mediaci pro řešení sporů,
 - budování inkluzivních a odolných demokratických společností schopných vytvářet příležitosti pro své obyvatele, což rovněž umožní prosazovat přístup k migraci založený na právech, řešit nucené vysídlení a omezit faktory podněcující k nelegální migraci.
4. Rada znovu potvrzuje zásady obsažené ve svých závěrech z roku 2009 o podpoře demokracie a připomíná strategický rámec EU pro lidská práva a demokracii z roku 2012 a následné akční plány pro lidská práva a demokracii, jakož i poznatky získané ze zkušeností EU v posledním desetiletí činnosti na podporu demokracie, základních svobod a právního státu po celém světě. Rada rovněž poukazuje na význam závěrů Rady z roku 2019 o zajištění svobodných a spravedlivých voleb v Evropě, jakož i závěrů Rady z roku 2017 o spolupráci EU s občanskou společností v oblasti vnějších vztahů a opatření navazujících na tyto závěry. Vítá úsilí zaměřené na přípravu nového akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024. Tyto závěry Rady budou vhodným způsobem využity při přípravě akčního plánu.
5. Na celém světě lidé i nadále vynakládají veškeré úsilí na to, aby byl jejich hlas více slyšet a aby byli více začleňováni do procesů rozhodování. Na všech kontinentech se opětovně ukazuje, že demokracie je odolná. Musí však čelit novým a rostoucím výzvám.

Mezi ně patří mimo jiné:

- i) **narušování demokratických procesů a institucí**, mimo jiné i udržováním zdání demokracie k legitimizaci autokratických režimů, prodlužováním ústavních omezení funkčního období, zasahováním do soudnictví, omezováním plurality sdělovacích prostředků, omezováním právního a politického prostoru opozičních stran a snižováním transparentnosti ze strany některých aktérů demokratického procesu při financování politických kampaní a tematických kampaní;

- ii) **nízká úroveň důvěry** v instituce a politiky v důsledku rostoucích sociálních a ekonomických nerovností, korupce a nedostatečné inkluzivnosti;
- iii) **zmenšující se demokratický prostor pro občanskou společnost**, a to i včetně obránců lidských práv a demokratických aktivistů, svobodných a nezávislých sdělovacích prostředků on-line a off-line prostřednictvím násilí, pronásledování a zastrašování, restriktivních právních předpisů, omezení registrace a financování a odvetných opatření;
- iv) **rostoucí počet případů porušování lidských práv a základních svobod**;
- v) **manipulace s využitím on-line technologií**, včetně dezinformačních kampaní, omezení a odstavení podporovaných státem, nenávistných verbálních projevů, nezákonného cílení informací (tzv. micro-targeting) na občany v rozporu s právy na soukromí a ochranu údajů a zamezení účinné kontrole financování politických kampaní. Internet je pozitivní silou demokratizace, nicméně ekonomický model digitálních platforem rovněž přispěl k těmto výzvám.

6. Rada proto souhlasí s dalším rozvojem společné a praktické reakce na tyto výzvy založené na úzké spolupráci mezi orgány EU a členskými státy. Vzhledem k tomu, že procesy budování demokracie probíhají v řadě oblastí, budou orgány EU a členské státy podporovat pozitivní trendy a bojovat proti negativním tendencím, zejména s cílem:

- a) využívat úsilí k provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, a zejména cílů udržitelného rozvoje č. 10 a 16, ke komplexnímu prosazování a zachování demokratické správy věcí veřejných, lidských práv, právního státu, odpovědnosti a participativního, inkluzivního rozhodování a k zajištění souladu s úsilím EU zaměřeným na řešení nerovností. Boj proti nerovnostem má pro obnovení důvěry v demokracii a její instituce zásadní význam;
- b) podporovat plnou účast všech osob bez diskriminace a v této souvislosti vyvinout zvláštní a cílené úsilí na podporu větší účasti a zastoupení žen a mladých lidí a jejich zájmů ve veřejném a politickém životě;

- c) posilovat a podporovat kapacity parlamentů a (nestranným způsobem) politické strany na celostátní úrovni i na místních úrovních, aby plnily svou zásadní úlohu v demokratických společnostech;
- d) posilovat a podporovat mezinárodní a místní občanskou společnost a její příznivé prostředí jakožto základní pilíř pluralitní a inkluzivní demokracie. Zvláštní pozornost by měla být věnována podpoře obránců lidských práv, a zejména obránců lidských práv.
- e) posilovat úsilí o podporu a ochranu svobodných a nezávislých sdělovacích prostředků off-line i on-line, mimo jiné podporou bezpečnosti novinářů a posilováním příznivého prostředí;
- f) podporovat úsilí o posílení právního státu, demokratické integrity a odpovědnosti posílením dělby moci, přístupu ke spravedlnosti a práva všech občanů na spravedlivý proces, boje proti beztrestnosti a boje proti korupci;
- g) podporovat a prosazovat občanskou výchovu a on-line mediální gramotnost, které jsou ve střednědobé a dlouhodobé perspektivě nezbytným přispěním k odolnosti dnešních demokratických společností, a podporovat využívání on-line technologií při posilování demokratické účasti, odpovědnosti a přístupu k informacím;
- h) podporovat země v jejich úsilí o zajištění toho, aby pravidla upravující volby a demokracii v off-line prostředí mohla být účinně uplatňována on-line, a to na základě vlastního úsilí EU v tomto ohledu, včetně volebního balíčku Komise a evropské sítě pro volební spolupráci, akčního plánu proti dezinformacím, kodexu zásad boje proti dezinformacím, jakož i doporučení Rady Evropy o normách pro elektronické hlasování a postupů vyvinutých v rámci mechanismu rychlé reakce skupiny G7;

- i) podporovat zvýšení inkluzivnosti a důvěryhodnosti volebních procesů prostřednictvím pozorování voleb ze strany EU, podpory domácích volebních pozorovatelů a posílením kolektivního úsilí, které je zapotřebí k podpoře a podněcování opatření navazujících na doporučení volebních misí EU a OBSE, jakož i řešení nově vzniklých problémů souvisejících s pozorováním voleb, a to i ve spolupráci s mezinárodní volební pozorovatelskou komunitou;
 - j) posilovat již existující úzkou koordinaci s mnohostrannými, mezinárodními a regionálními organizacemi, a budovat tak silná globální partnerství na podporu demokracie a dosáhnout cílů udržitelného rozvoje v rámci cíle č. 16;
 - k) podporovat větší transparentnost demokratických procesů, zejména financování politických a tematických kampaní různými aktéry;
 - l) rozvíjet schopnost rychle reagovat na prudké zhoršení nebo zlepšení demokratické situace v jednotlivých zemích, a to jak z politického hlediska, tak prostřednictvím přiměřeného rozdělování prostředků;
 - m) prosazovat flexibilnější, inovativnější, dlouhodobější přístup k podpoře demokracie, který vnímavěji reaguje na konflikty, a v této souvislosti podněcovat a podporovat práci Evropské nadace pro demokracii a dalších organizací, které tímto způsobem pracují;
 - n) podněcovat propagaci a komunikaci s veřejností zaměřenou na téma hodnoty demokracie jakožto globálního a všeobecného veřejného statku.
7. Rada se zájmem očekává další pravidelné diskuse o stavu demokracie na celém světě a o činnostech EU v této oblasti.